

Осадча Наталія
д.е.н., професор кафедри
Галясовська Ольга
аспірант

Університет митної справи та фінансів
м. Дніпропетровськ, Україна

НЕТАРИФНИЙ ПРОТЕКЦІОНІЗМ: ПЕРЕВАГИ ЧИ НЕДОЛІКИ

На сьогоднішній день актуальною проблемою стає регулювання зовнішньоекономічної діяльності країни. Одними із складових регулювання зовнішньоекономічної діяльності країни використовують тарифні та нетарифні методи. Але дуже цікаво те, що Світова організація торгівлі (СОТ) неодноразово наголошувала на необхідності повної ліквідації нетарифних методів регулювання, але більшість країн світу продовжують широко їх застосовувати [1, с.135].

На сьогодні нетарифні бар'єри представляють собою найбільш ефективну зброю дискримінації та блокування доступу до ринків збуту. Вони включають велику кількість протекціоністських прийомів (за підрахунками Міжнародної конференції з торгівлі і розвитку ООН (ЮНКТАД) більше ніж 800), починаючи від урядових субсидій, кількісних обмежень, введення санітарних і технічних норм та закінчуючи навмисним ускладненням адміністративних процедур [1, с.136]. Але, деякі з них необхідні не тому, що ступінь впливу нетарифних інструментів на міжнародну торгівлю важко кількісно оцінити, а тому що вони мають деякі переваги серед процедур їх застосування. На відміну від тарифного регулювання, яке встановлюється у законодавчому порядку, нетарифні обмеження можуть запроваджуватися за рішенням органів виконавчої та місцевої влади [1, с.136].

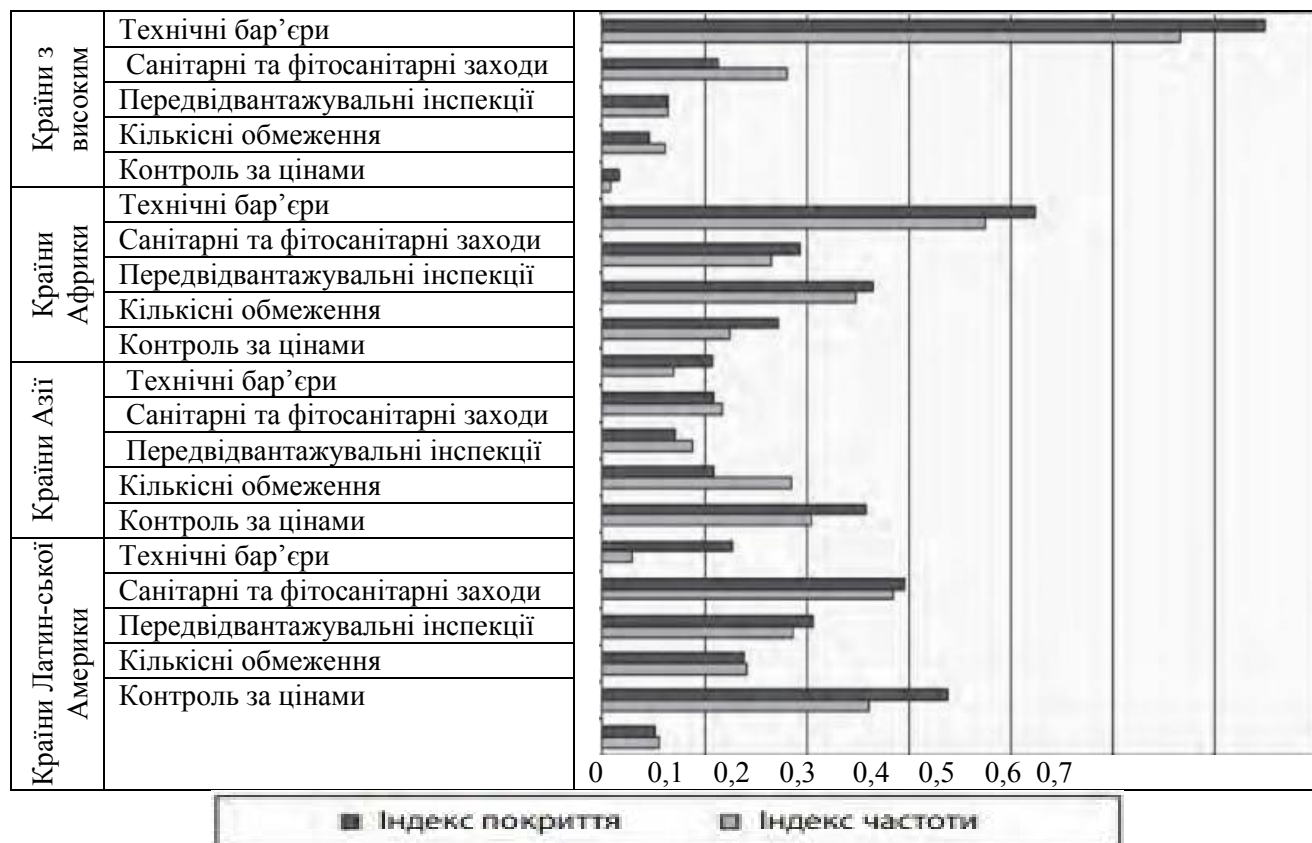
До переваг нетарифних засобів можна віднести:

- просту процедуру їх застосування (встановлення більшої частини нетарифних обмежень відбувається нормативними актами органів виконавчої влади);
- високу ефективність та оперативність застосування;
- відсутність необхідності узгоджувати застосування більшості нетарифних засобів з іншими державами.

Згідно з даними ЮНКТАД, у загальному обсязі нетарифних заходів кількісні обмеження становлять до 20 %, стільки ж податкові заходи (внутрішні та прикордонні), дещо менше – технічні норми та правила. Лідерами у використанні нетарифних обмежень у міжнародній торгівлі є США, Японія та ЄС [1, с.136].

Частота використання нетарифних обмежень варіює залежно від регіону світу. Так, якщо технічні бар'єри і санітарні та фітосанітарні заходи широко використовуються усіма країнами світу, то, наприклад, країни Латинської Америки, Азії та Африки застосують також широкий спектр кількісних обмежень. У цілому спостерігається домінування технічних бар'єрів у міжнародній торгівлі,

зокрема особливо високим є індекс їх покриття (0,65) у країнах з високим рівнем доходів. В африканських країнах переважають технічні бар'єри (індекс частоти становить 0,37) та передвдвантажувальні інспекції (0,25) (рис. 1).

Рис. 1. Індеси покриття та частоти використання нетарифних обмежень різними країнами [2]

Як видно на рисунку 1 серед нетарифних заходів найчастіше застосовуються технічні бар'єри, ними регулюються майже 2/3 міжнародної торгівлі.

Зокрема сільськогосподарська продукція, виробництво електричного устаткування, жорстко регулюються з огляду на принципи захисту прав споживачів, охорони довкілля та технічні стандарти, інші товари за своєю природою менш підпадають під регулювання законодавчими та нормативними актами. Якщо відмовитись від нетарифних методів регулювання, як пропонують деякі країни, то це може призвести до поганих наслідків для споживачів тій чи іншої країни [3, с. 22].

Отже, якщо ми відмовляємось від вищезазначених заходів, то до країни може потрапити, наприклад, сільськогосподарська продукція неналежної якості, а то й ще, гірше, вже прострочена. Також, електричне устаткування може бути неналежної якості і призвести до погіршення стану користувачів цим устаткуванням тощо. Тому необхідно країнам взаємно визнати результати оцінки відповідності, що можуть бути забезпечені тільки у результаті технічної гармонізації.

Список використаних джерел

1. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. / Н. М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – К.: ЦУЛ, 2013. – 408 с.
2. Офіційний сайт ЮНКТАД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unctadstat.unctad.org/ReportFolders/reportFolders.asp>
3. Мельник Т. М. Нетарифний протекціонізм у країнах ЄС та Україні / Т. М. Мельник, К. С. Пугачевська // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2014. № 1. С. 20-26.

Печко Володимир

здобувач

Харківський національний аграрний університет ім. В.В Докучаєва

м. Харків, Україна

ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Сьогодні все частіше науковці виживають термін не просто «розвиток», а «сталий розвиток». Концепція «сталого розвитку» розроблялася міжнародним співітвариством поступово, визначаючи принаймні три принципові обов'язкові її складові: економічне зростання, соціальний прогрес та захист навколишнього середовища. Стійкий (сталий) розвиток виражає достатньо просту ідею: досягнення гармонії між людьми і між суспільствами та природою, розв'язання протиріч, що існують у наш час (протиріччя між природою і суспільством, між екологією і економікою, між розвинутими країнами і тими, що розвиваються, між багатими і бідними, між уже сформованими потребами людей і розумними потребами, між теперішніми та майбутніми поколіннями тощо). Взаємозв'язок та баланс економічних, соціальних, екологічних, інституційних та інноваційно-технологічних компонентів з метою максимізації добробуту людини без ускладнення можливостей для майбутніх поколінь задовольняти свої потреби визначаються сучасними науковцями як «сталий розвиток» [1].

Концепція сталого розвитку ґрунтується на п'яти головних принципах:

1. Людство дійсно може надати розвитку сталого і довготривалого характеру, для того щоб він відповідав потребам людей, що живуть зараз, не втрачаючи при цьому можливості майбутнім поколінням задовольняти свої потреби.

2. Обмеження, які існують в галузі експлуатації природних ресурсів, відносні. Вони пов'язані з сучасним рівнем техніки і соціальної організації, а також із здатністю біосфери до самовідновлення.

3. Необхідно задовольнити елементарні потреби всіх людей і всім надати можливість реалізувати свої надії на благополучніше життя. Без цього сталий і довготривалий розвиток просто неможливий. Одна з головних причин виникнення екологічних та інших катастроф – злидні, які стали у світі звичайним явищем.